

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.21.195/2019/3. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

. Kiss Gabriella előadó bíró

. Zumbók Péter bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

A felperesek képviselője:

. Boros Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Boros Árpád ügyvéd)

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

. Plesz-Balogh Anikó ügyvéd

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.153/2019/3-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ővárosi Törvényszék 8.P.22.676/2017/41.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében részben hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az I. rendű felperes részére fizetendő sérelemdíj összegét 11.000.000 (tizenegymillió) forintra, valamint ennek az elsőfokú ítélet szerinti tartamú és mértékű késedelmi kamatára leszállítja.

Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 782.500 (hétszáznyolcvankétezer-ötszáz) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket, míg 400.000 (négy százezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam visel.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az akkor 27 éves I. rendű felperes 2014. április 13-án az alperes által biztosított gépjármű utasaként közúti balesetet szenvedett. Mivel biztonsági öve nem volt bekötve, kirepült a hátsó szélvédőn. A balesetben végtagjai, gerince és agya súlyosan sérült.
- [2] Ezt követően egy hónapig kómában volt, több műtéten esett át, majd kórállapotát nagyjából egy évig végtaggyengeség, széklet- és vizelettartási zavar, állás- és ülésképtelenség, járásnehezítettség jellemezte. A rehabilitációs kezelések eredményeként segédeszközzel korlátozottan járóképessé vált. Spasztikus paresise, jobb lábszárizomzatának sorvadása és a lábfejemelő ideg bénultsága azonban fennmaradt. Bal kezén ujjai sorvadtak, karomtartásban állnak. Szexuális diszfunkció alakult ki nála. Gerincgörbülete és csigolyasérülései állandó státuszt jelentenek. Indulatokat, szorongásokat generáló súlyos amnéziával, gátlási zavarral, tervezési nehézségekkel küzd. Baleseti eredetű össz-szervezeti egészségkárosodása 80%-os. Szociális élete beszűkült, mások segítségére szorul.
- [3] Az I. rendű felperes a balesetet megelőzően igazolt jövedelemszerző tevékenységet nem folytatott.
- [4] Gondozását, ellátását, kíséretét elsősorban édesanyja, a II. rendű felperes és testvére, a III. rendű felperes végzi.
- [5] A II. rendű felperesnél fia balesetével összefüggésben pszichoszomatikus tünetek jelentkeztek, fokozottan érzékennyé vált, negatív emóciók, nehezebb alkalmazkodás, zaklatottság jellemzi.
- [6] Az alperes - helytállási kötelezettségét elismerve - a pert megelőzően, illetőleg annak folyamatban léte alatt az I. rendű felperes részére összesen 9.000.000 forint sérelemdíjat fizetett meg, és 2017. augusztus 1-jétől havi 10.000 forint gondozási díjat, 7.000 forint közlekedési, valamint 1.190 forint gyógyszer-többletköltséget térít. A II. rendű felperes számára 1.500.000 forint sérelemdíjat folyósított.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] Keresetében az I. rendű felperes 61.000.000 forint, a II. rendű felperes 14.000.000 forint, a III. rendű felperes pedig 7.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Ezen felül az I. rendű felperes vagyoni kárigényeket is előterjesztett, egyebek mellett jövedelempótló járadék iránti követeléssel élt. Ezen a címen a 2014. április 13-tól 2018. október 31-ig terjedő időszakra összesen 1.244.898 forintot, 2018. november 1-jétől pedig - véghatáridő nélkül - havi 27.116 forintot igényelt.
- [8] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Álláspontja az volt, az általa folyósított összegek a felpereseket ért hátrányokat, károkat teljeskörűen kompenzálták, figyelemmel az I. rendű felperes sérülései bekövetkeztében való 30%-os közrehatására is. A jövedelempótló járadék megfizetésére irányuló kereseti kérelem kapcsán arra hivatkozott, hogy az I. rendű felperes a baleset idején munkahellyel nem rendelkezett, szellemi munka végzésére pedig egészségkárosodása ellenére képes lenne.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság a „korábbi teljesítésen felül, attól függetlenül” az I. rendű felperes részére 15.000.000 forint, a II. rendű felperes részére 6.000.000 forint, míg a III. rendű felperes részére 3.000.000 forint sérelemdíj és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte az alperest; az I. rendű felperes jövedelemvesztése címén 1.244.898 forint lejárt és 2018. november 1-jétől - véghatáridő nélkül - havi 27.116 forint folyamatos járadékban marasztalta. Ugyancsak kötelezte az I. rendű felperes részére ház körüli kíségetés címén 1.113.000 forint, jogosítvány megszerzése címén 131.800 forint, mozgássérült autó költsége címén 500.000 forint, rezsi többletköltség címén 240.000 forint lejárt és 2018. november 1-jétől havi 10.000 forint folyamatos, gondozás-kísérés címén 2018. november 1-jétől véghatáridő nélkül havi 20.000 forint, közlekedési többletköltség címén 220.000 forint lejárt és 2018. november 1-jétől havi 10.000 forint folyamatos, gyógyszerköltség címén 11.000 forint lejárt és 2018. november 1-jétől havi 500 forint folyamatos járadék megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [10] A sérelemdíjak mértékének meghatározásánál - azon túl, hogy értékelte a felpereseket ért immateriális hátrányokat, életük kényszerű megváltozását - figyelemmel volt arra az igazságügyi szakértői megállapításra, hogy az I. rendű felperes 30%-ban közrehatott az őt ért sérülések bekövetkeztében a biztonsági öv használatának mellőzésével.
- [11] Az I. rendű felperes jövedelempótló járadékigényét azért találta megalapozottnak, mert végzettsége és korábbi tervei alapján a minimálbéren való foglalkoztatása vélelmezhető lett volna, ha a baleset nem következik be. Tekintetbe vette azt is, hogy a káreseményt követően mikor, milyen összegű juttatásokban részesült, illetve melyekre jogosult. Mivel a követelt összeg ezeket levonva is alacsonyabb, mint a jogszabály alapján számítható járadék, ezen a címen a kereseti kérelemnek megfelelően marasztalta az alperest.
- [12] A további vagyoni kárigények kapcsán is a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével hozta meg döntését.
- [13] A peres felek fellebbezései folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta, és az alperes marasztalásának tőkeösszegét a sérelemdíj tekintetében a II. rendű felperes esetében 3.500.000

forintra, a III. rendű felperes esetében 2.000.000 forintba szállította le. Ugyancsak leszállította az I. rendű felperes javára mozgássérült autó átalakításának költségeként megítélt összeget 35.000 forintba, valamint a 2018. november 1-jétől fizetendő közlekedési többletköltséget havi 7.000 forintba. Elutasította a ház körüli kisegítő többletköltsége, a jogosítvány megszerzésének költsége, a rezsi többletköltség és a lejárt közlekedési többletköltség megtérítésére irányuló keresetet. Mellőzte továbbá az elsőfokú ítélet rendelkező részéből az „önkéntes teljesítésen felül, attól függetlenül” szövegrészeket. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

- [14] Határozatának indokolásában előljáróban kifejtette, ha a kórház az I. rendű felperes baleset utáni ellátásában szakmai hibát vétett, akkor is legfeljebb az alperessel közös károkozónak minősülhet, így helytállási kötelezettségük a károsulttal szemben egyetemleges, ezért a perben felróhatóságuk mértékének tisztázása szükségtelen.
- [15] A felpereseket illető sérelemdíj mértékéről az őket a balesettel okozati összefüggésben ért immateriális hátrányok mérlegelésével és az I. rendű felperes sérülései bekövetkeztében való 30%-os közrehatásának értékelésével döntött. Úgy ítélte meg, hogy mindezeket, valamint a káreseménykori értékviszonyokat figyelembe véve - az alperes által már teljesített összegekkel együtt - nem eltúlzott az I. rendű felperes javára megállapított 24.000.000 forint sérelemdíj. A II. és III. rendű felperesek sérelemdíjának 5.000.000 forintba, illetőleg 2.000.000 forintba való leszállítását a jelentékeny I. rendű felperesi közrehatással, a kárkori értékviszonyokkal, az ítélezési gyakorlattal, továbbá a II. rendű felperes esetében a balesettel csupán részoki összefüggést mutató pszichés hátrányokkal indokolta. A III. rendű felperes kapcsán utalt a pszichés károsodás teljes hiányára.
- [16] A jövedelemveszteség iránti igény vonatkozásában egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az I. rendű felperes megelőző személyi és jövedelmi helyzetéből adódóan - ha a baleset nem következik be - szert tett volna a mindenkori minimálbérnek megfelelő jövedelemre. Az összeg számítása kapcsán utalt az 1/2006. (V. 22.) PK véleményben kifejtettekre és arra, hogy ez alapján az I. rendű felperesnek az általa igényeltnél magasabb összeg járna. Mindezek következtében ennél a tételnél az elsőfokú ítélet megváltoztatására nem látott indokot.
- [17] A további fellebbezett vagyoni kárigényekről a másodfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás eredményét is mérlegelve, azokat az elsőfokon beszerzett bizonyítékokkal együtt értékelve döntött, részben megváltoztatva az elsőfokú ítéleti rendelkezéseket.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [18] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak részbeni hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az I. rendű felperes

részére megítélt sérelemdíj 6.000.000 forintra történő leszállítását, a jövedelemveszteség megfizetésére irányuló kereset elutasítását, valamint a II. rendű felperes javára megállapított sérelemdíj 1.000.000 forintra történő leszállítását kérte.

- [19] Álláspontja szerint a sérelemdíjra vonatkozó támadott rendelkezések sértik a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdését, ezen felül az I. rendű felperesnek ezen a címen megítélt összeg vonatkozásában a Pp. 221. § (1) bekezdését és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:521. §-át. A jövedelempótló járadék kapcsán a Ptk. 6:528. § (1) és (3) bekezdésének megsértését állította.
- [20] Felülvizsgálati kérelmének indokolása szerint az I-II. rendű felperesek jogerős ítéletben megállapított sérelemdíja azért eltúlzott, mert a másodfokú bíróság mérlegelése során figyelmen kívül hagyta a hasonló tényállású ügyekben született ítéleteket, a károsult 30%-os közrehatását a sérülések bekövetkeztében, továbbá a káreseménykori ár- és értékviszonyokat. Az I. rendű felperes sérelemdíját befolyásoló tényezőként hivatkozott arra is, hogy a káreseményt követő kórházi kezelés ideje alatt az egészségügyi intézmény nem a szakma szabályainak megfelelően látta el a károsultat, ami közrehatott súlyos egészségkárosodásának kialakulásában. Ennek kapcsán utalt az igazságügyi orvosszakértői vélemény megállapításaira. Kifejtette, az alperes a kórházi ellátás hibáit nem látta előre, és nem is kellett előre látnia, ezért felelőssége az ezzel okozati összefüggésben keletkezett károkért nem állhat fenn. Érvelése szerint tévesen jutott arra a következtetésre a másodfokú bíróság, hogy a kórház az alperessel közös károkozónak minősül, ezért alaptalanul mellőzte az orvosszakértői vélemény kiegészítésére irányuló alperesi bizonyítási indítvány teljesítését abban a körben, hogy melyek azok a sérülések, amelyek a szakmailag helytelen egészségügyi ellátás miatt következtek be. Kifogásolta, hogy sem az elsőfokú, sem a jogerős ítélet indokolása nem rögzítette azokat az okokat, amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzték.
- [21] Álláspontja szerint a II. rendű felperesnek járó sérelemdíj mértékének meghatározásakor nem értékelte a másodfokú bíróság kellő súllyal, hogy esetében a balesettel okozati összefüggésben kialakult, kezelést igénylő pszichiátriai megbetegedés nem igazolt.
- [22] Az I. rendű felperes részére megítélt lejárt és a jövőben esedékes jövedelempótló járadék kapcsán kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok nem vették figyelembe a balesete előtti és utáni felróható magatartását, azt, hogy korábban bár képes volt rá, mégsem folytatott igazolható jövedelemszerző tevékenységet, és a káresemény után sem tett meg mindent az egészségi állapotának megfelelő munkavégzés érdekében. Véleménye szerint a Ptk. 6:528. § (1) és (3) bekezdései alapján ilyen körülmények közt az alperesnek ezen a címen helytállási kötelezettsége nincs.

[23] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[24] A felülvizsgálati kérelem részben alapos.

[25] A Kúria eljárása során a Pp. 272. § (2) bekezdésének és 275. § (2) bekezdésének megfelelően azt vizsgálta, hogy a jogerős határozat felülvizsgálattal támadott rendelkezései a megjelölt okokból jogszabálysértőek-e.

[26] Az alperes biztosító nem vitatta a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (Kgyb. tv.) 28. § (1) bekezdése és a Ptk. 6:172. § (1) bekezdése alapján fennálló helytállási kötelezettségét a felpereseket az általa biztosított gépjármű által okozott balesettel oksági kapcsolatban ért károkért és immateriális hátrányokért. Egyes követeléseket azonban jogalapjában, illetőleg összecszerűségében vitatott.

[27] A felülvizsgálati kérelem mind az I., mind a II. rendű felperes részére megítélt sérelemdíjat illetően támadta a másodfokú bíróság mérlegelési tevékenységét [Pp. 206. § (1) bekezdés], amelyhez az I. rendű felperes esetében anyagi jogi jogszabálysértést is társított az egyik, véleménye szerint lényegi körülmény, az orvosszakmai szabályokat sértő kórházi kezelés kapcsán.

[28] Annak eldöntéséhez, hogy a jogerős ítélet bizonyíték-mérlegelése megfelel-e a Pp. 206. § (1) bekezdésének, első lépésben vizsgálni kellett, befolyásolhatja-e az alperes I. rendű felperessel szembeni helytállási kötelezettségének mértékét a baleset utáni kezelést végző egészségügyi intézmény alperes részéről hivatkozott szakmai szabályszegése és az ezzel oksági kapcsolatban álló hátrányos következmények.

[29] A perben nem volt vitatott, hogy az I. rendű felperes egészségkárosodásában - mint az események, az okozati lánc elindítója - közrehatott a vétkes gépjármű vezetője, akinek magatartásáért a biztosítási jogviszony folytán az alperes tartozik helytállási kötelezettséggel. A baleset és az ebből eredő hátrány, kár között tehát van okozati összefüggés.

[30] Amennyiben a baleset utáni kezelést végző kórház az I. rendű felperes ellátása során olyan orvosszakmai hibát vétett, mellyel összefüggésben a sérülései, maradandó egészségkárosodásának foka súlyosbodott, illetőleg állapota nem javult olyan mértékben, ahogy szakszerű, az elvárhatósági mércének megfelelő kezelés esetében történt volna, akkor az egészségügyi intézmény magatartása és az így előállt hátrányos eredmény között is fennáll az okozati összefüggés.

[31] Időben egymást követő okozatos magatartások esetén annak érdekében,

hogy a károkozók önálló, illetőleg egyetemleges felelősségéről dönteni lehessen, először abban kell állást foglalnia a bíróságnak, hogy beszélhetünk-e közös károkozásról.

- [32] A másodfokú bíróság a kérdést illetően arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kórház legfeljebb az alperessel közös károkozónak minősülhet, és mivel a Ptk. 6:524. § (1) bekezdése szerinti, a károsulttal szembeni egyetemleges felelősségéből adódóan a közös károkozók bármelyike kötelezhető a teljes kár megtérítésére, a perben nem álló egészségügyi intézmény magatartásának vizsgálata nélkül is hozható az ügyben ítélet.
- [33] A Kúria osztja a jogerős ítélet ismertetett álláspontját.
- [34] Kiemeli a Kúria: közös károkozásról van szó minden olyan esetben, amikor a kár objektíve több személy közrehatásának az eredményeként következik be (LB-H-PJ-2008-9., Legfelsőbb Bíróság Pfv.V.21.796/2007/5.). Közös tehát a károkozás, ha a károsodáshoz vezető okfolyamatban akár egyidejűleg, akár egymást követően többen vesznek részt, és a kár e több személy közrehatásának eredményeként következik be, azaz szerves kapcsolat van több személy károsodásra vezető magatartása és a bekövetkezett kár között, függetlenül attól, hogy a közrehatók egymás károkozó magatartásáról tudomással bírtak-e. A különböző károkozó személyek egymásra épülő, egymásból szükségképpen következő - káros eredményt előidéző - magatartása, e magatartások szoros időbeli kapcsolata, és végül az előállt „egységes” káreredmény az, ami a közös károkozást megalapozza.
- [35] Ha a baleset utáni kezelést végző kórház valóban az I. rendű felperes egészségi állapotát negatívan befolyásoló hibát vétett ellátása során, akkor jelen esetben is ez történt: az I. rendű felperes kialakult egészségi állapotát előidéző oksági láncot a vétkes gépjármű vezetője indította el a baleset okozásával, majd ebbe a folyamatba kapcsolódott be az - alperes állítása szerint - orvosszakmai szabályokat sértő kezeléssel az egészségügyi intézmény. Miután az állított két károkozó magatartás a károsodási folyamat részeként szervesen kapcsolódik egymáshoz, a hátrányos eredmény, a kár egységes, és a baleset során elszenvedett sérülések jellege, orvosszakértői véleményekkel igazolt súlyossága (többszörös gerinctörés, agyi sérülések) az esetleges kezelési hibához mérten nem elenyésző, a baleset és a végső eredmény közti okozatossági láncot az esetleges műhiba nem szakíthatta meg. Ez csak akkor következhetne be, ha a kezelési hiba a közúti balesetet mint okot „kiüresítené”, mintegy „elnyomná”, vagyis ez az ok játszana lényegi szerepet a hátrányok kialakulásában. Ilyet azonban az alperes sem állított.
- [36] Az egymást követően tanúsított magatartások vagy mulasztások esetében ahhoz, hogy a közös károkozás megállapítható legyen, szükségképpen vizsgálni kell az előreláthatóság Ptk. 6:521. §-ában szabályozott követelményének megvalósulását is. Egy súlyos személyi sérüléssel járó balesetet követően a kórházi ellátás szükséges, ezért észszerűen számítani lehet arra is a baleset időpontjában, hogy a kezelés során előfordulhat olyan szövődmény, esetleg műhiba,

ami az egészségkárosodást növeli. Ez bármely károkozóra igaz lehet, de különösen igaz a veszélyes üzemi tevékenységgel okozott károkért helytállásra köteles felelősségbiztosítóra, amelynek tevékenységi köréből adódóan erre fokozottan számítania kell. Az, hogy a kárbekövetkezés konkrét lefolyása nem volt előre látható, az okozati összefüggést nem zárja ki (BDT 2011.2393.). Jelen esetben tehát ha vétett is az I. rendű felperes egészségi állapotát hátrányosan befolyásoló kezelési hibát a kórház a baleseti sérülések ellátása során, akkor is legfeljebb az alperessel közös károkozónak minősülhet. A jogerős ítélet nem sérti tehát a Ptk. 6:521. §-át és ezzel összefüggésben a Pp. 206. § (1) bekezdését sem.

- [37] A kifejtettek alapján helyesen helyezkedett arra az álláspontra a másodfokú bíróság az ügyben, hogy a kórház magatartásának vizsgálata nélkül is hozható ítélet, hiszen a közös károkozók felelőssége a károsulttal szemben egyetemleges [Ptk. 6:524. § (1) bekezdés], így a felperesek - figyelemmel a Ptk. 6:29. § (1) bekezdésére - a teljes kár megtérítését bármelyik kötelezettől követelhetik.
- [38] Mindezek következtében az alperes alaptalanul hivatkozott felülvizsgálati kérelmében a szakvélemény hiányosságára, és ugyancsak megalapozatlanul kifogásolta, hogy a jogerős ítélet az I. rendű felperes kórházi ellátása során bekövetkezett - állított - sérüléseit a balesettel okozati összefüggésben állóként értékelte. Mivel pedig ezzel kapcsolatos indokolást tartalmaz a jogerős ítélet 7. oldalának ötödik bekezdése, utalva arra is, hogy ez az oka az orvosszakértői vélemény kiegészítésére vonatkozó bizonyítás mellőzésének, az megfelel a Pp. 221. § (1) bekezdésének, nem hiányos a felülvizsgálati kérelemben megjelölt ítéleti kellékek tekintetében.
- [39] Tekintettel arra, hogy a balesettel összefüggésben sérültek a felperesek egyes személyiségi jogai [Ptk. 2:43. § a) pont], sérelemdíjat követelhetnek az őket ért nem vagyoni sérelemért a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése értelmében.
- [40] Az alperes az I. rendű felperes jogerős ítéletben megállapított sérelemdíja kapcsán a másodfokú bíróság mérlegelési tevékenységét a továbbiakban három mérlegelési szempont (a hasonló tényállású ügyekben született ítéletek, a károsult 30%-os közrehatása, a káreseménykori ár- és értékviszonyok) figyelmen kívül hagyására hivatkozással támadta.
- [41] A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése alapján a döntés során szerepet kellett kapjon - különösen - a jogsértés súlya, a felróhatóság mértéke, valamint a jogsértésnek a sértettre és környezetre gyakorolt hatása. Kétségtelen, hogy a baleset bekövetkeztekor mindössze 27 éves I. rendű felperes sérülései következtében olyan

súlyos, maradandó testi és lelki egészségkárosodást szenvedett, amely egész hátralévő életét alapjaiban megváltoztatta. Ezt a jelentős életminőség-romlást azonban nem lehet teljes mértékben figyelembe venni a sérelemdíj meghatározásakor, mivel a hátrányos eredményekben a károsult is jelentősen közrehatott azzal, hogy biztonsági övét nem használta. A Kúria megítélése szerint ezt a körülményt, vagyis a felek által nem vitatott 30%-os I. rendű felperesi közrehatást az egészségkárosodás bekövetkezésében a másodfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal. Ezt, valamint a káreseményhez közeli időpontban bekövetkezett hasonló fokú sérülések esetén más eljárásokban (Kúria Pfv.III.20.473/2018/6., Pfv.III.20.410/2018/7.) jogerősen megítélt összegeket figyelembe véve, amelyek tükrözik az káreseménykori ár- és értékviszonyokat is, az állapítható meg, hogy a jogerős ítéletben meghatározott sérelemdíj - figyelemmel az alperes teljesítésére is - jelentősen eltúlzott. A Pp. 206. § (1) bekezdésének rendelkezését, az annak alapján kialakult bírói gyakorlatot jelentősen sértő mérlegelés pedig okot szolgáltat a felülmérlegelésre (BH 1994.196.). Mindezek alapján a Kúria 20.000.000 forint sérelemdíjat ítelt arányosnak az I. rendű felperes által elszenvedett azon immateriális hátrányok kompenzálására, amelyekért - az okozati összefüggés révén, a károsulti közrehatás figyelembevételével - az alperes helytállási kötelezettsége fennáll. Mivel 9.000.000 forintot az alperes már korábban teljesített, a marasztalási összeget ezzel csökkenteni kellett, így ezen a címen az alperes további 11.000.000 forint és járulékai megfizetésére köteles az I. rendű felperes részére.

- [42] A jogerős ítéletben az I. rendű felperes részére megállapított jövedelempótló járadék ugyanakkor a felhozott okokból nem jogszabálysértő. Egyetért a Kúria az első- és másodfokú bírósággal abban, hogy az I. rendű felperes balesetet megelőző személyi és jövedelmi helyzetéből, fiatal korából, végzettségéből és korábbi terveiből levonható az a következtetés, hogy a káresemény hiányában szert tett volna - legalább - a mindenkori minimálbérnek megfelelő jövedelemre. Lényeges, hogy jövedelempótló járadékot - függetlenül attól, hogy a Ptk. 6:528. §-a erre nem tér ki - nem csak olyan károsult javára lehet megállapítani, aki a károsodást megelőzően igazoltan jövedelemszerző tevékenységet folytatott (hasonlóan: BH 2004.111.), minden ügyben értékelni kell azonban a károsult személyében és körülményeiben rejlő egyedi jellemzőket. A baleset utáni időszakot illetően pedig a Kúria álláspontja szerint az, hogy az I. rendű felperes a balesettel okozati összefüggésben kialakult, az eljárás során orvosszakértő által feltárt egészségi állapotában nem végzett kereső tevékenységet, nagyfokú munkaképesség-csökkenése mellett nem róható a terhére. Helyesen értékelte ebben a körben az elsőfokú ítélet azt is, hogy a családi vállalkozás beindítását, ahol adminisztratív munkakörben foglalkoztatható lenne, csak tervezik. A jogerős ítélet jövedelempótló járadékot megállapító rendelkezése ezért a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból

nem jogszabálysértő.

- [43] Végül kifogásolta a felülvizsgálati kérelem a másodfokú bíróság mérlegelési tevékenységét a II. rendű felperes javára megállapított sérelemdíj tekintetében is. A Kúria ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy a jogerős ítéletben megállapított sérelemdíj az I. rendű felperes sérülés bekövetkeztében való közrehatása mellett is reális, szükséges és egyben elegendő az édesanyát ért nem vagyoni jellegű sérelmek kiegyensúlyozására, esetében ugyanis nyomatékkel kell értékelni a balesettel összefüggő, orvosszakértő véleménnyel bizonyított pszichés károsodásait, az I. rendű felperes ellátása kapcsán folyamatosan ránehezedő terheket. Ilyen teher, hogy folyamatosan az I. rendű felperes állapotához kell igazítania életét, ami nyilvánvalóan megnehezíti érzelmileg is a mindennapjait, el kell viselnie, hogy megváltoztak a családtagok családi szerepei. Mindezeket a jogerős ítélet a káreseménykori ár- és értékviszonyokhoz, valamint a hasonló tényállású ügyekben született - csupán támpontot adó - ítéletekhez mérten is arányosan értékelte, mérlegelése e körben nem sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését.
- [44] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján az I. rendű felperes sérelemdíjára vonatkozó részében hatályon kívül helyezte, egyidejűleg az elsőfokú ítélet ugyanezen rendelkezését részben a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával megváltoztatta, és az I. rendű felperes részére fizetendő sérelemdíj összegét 11.000.000 forintra és késedelmi kamataira leszállította. Egyebekben a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [45] A Kúria úgy ítélte meg, hogy a jogerős ítéletben megállapított perköltségek a némiképp módosult pervesztességi-pernyertességi arányok mellett sem tekinthetők aránytalannak, ezért e tekintetben a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, melynek kapcsán utal a Pp. 81. § (1) bekezdésére.

Záró rész

- [46] A felülvizsgálati érték - figyelemmel a Pp. 24. § (1) bekezdésére és (2) bekezdés a) pontjára - 11.825.392 forint volt. A felülvizsgálati kérelem 4.000.000 forint erejéig bizonyult eredményesnek, amelyre tekintettel a költségkedvezményben nem részesült alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés b) pontja alapján előzetesen le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetékből [Itv. 50. § (1) bekezdés] 782.500 forint megfizetésére köteles az államnak a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése szerint. Az I-II. rendű felperesek személyes

költségmentessége folytán a pervesztességi arányukhoz igazodó 400.000 forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli [6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés, 14. §]. Az illeték összegét a Kúria az Itv. 74/A. § (1) bekezdés figyelembevételével számította.

- [47] Felülvizsgálati ellenkérelem hiányában a nagyobb részben eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperes eljárási költség fizetésére kötelezését a Kúria mellőzte.
- [48] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [49] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. szeptember 23.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Gabriella s.k. előadó bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző
HM